

УКРАЇНА

ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР «УКООПОСВІТА»

ЗБІРНИК ВИСТУПІВ

**учасників Тринадцятої
науково-практичної конференції студентів
вищих навчальних закладів Укоопспілки**

***«Інноваційні процеси і
їх вплив на ефективність
діяльності підприємства»***

Частина 2

**Укоопосвіта
2016**

Інноваційні процеси і їх вплив на ефективність діяльності підприємства

Науково-практична конференція
2016 року

Збірник виступів учасників Тринадцятої науково-практичної конференції студентів вищих навчальних закладів Укоопспілки «Інноваційні процеси і їх вплив на ефективність діяльності підприємства». Частина 2. – К.: НМЦ «Укоопосвіта», 2016. – 176 с.

Редакційна колегія:

Войнаш Л. Г., к.е.н.
Нестуля О. О., д.е.н.
Куцик П. О., к.е.н.
Кофлан В. М., к.ю.н.
Вінніченко К. П.
Добридень С. І.
Іноземцев В. А., к.пед.н.
Зажирко М. П., к.психол.н.
Зубко Н. П.
Кабаці Б. І., к.е.н.
Коваль Л. М., д.е.н.
Кравчук В. П.
Михайлов О. В., к.пед.н.
Мулярчук В. М., к.е.н.
Піхотіна Л. М.
Стрільчук Н. С.

Підготовлено до друку Навчально-методичним центром Укоопспілки «Укоопосвіта»

Матеріали конференції подано без скорочень в авторській редакції

Коректор *Турський В. В.*
Оригінал-макет *Шульженко В. І*

© НМЦ “Укоопосвіта”, 2016

*Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу
Навчально-методичного центру Укоопспілки “Укоопосвіта” заборонено*

Підп. до друку 27.05.2016

Обл.-вид. арк. 11,0

НМЦ Укоопспілки «Укоопосвіта», 2016
01001 м. Київ, Хрещатик, 7/11

університету імені Петра Могили]. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2002/20-7-3.pdf>

5. Тодорова І. С. Вплив академічної етики на формування особистості майбутнього фахівця // Якість вищої освіти: сучасні тенденції та перспективи розвитку освітньої діяльності вищого навчального закладу : Матеріали ХІІ Міжнародної науково-методичної конференції (м. Полтава, 18–19 лютого 2016 року) – С. 282–284.

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІДЕОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ НАД ОСВІТОЮ В УРСР (1937-1991 РОКИ)

Сало Вікторія

*Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»*

Анотація. Автором досліджується законодавче закріплення ідей комуністичної пропаганди в освіті Української РСР (далі – УРСР), а також аналізуються ідеологічні процеси, що гальмували розвиток національної системи освіти.

Ключові слова: ідеологія, компартія, марксизм-ленінізм, пропаганда, піонер, комсомолец, комуніст.

Постановка проблеми. Становлення української освіти незалежної України зіштовхнулося із рядом успадкованих від Української РСР (далі – УРСР) проблем.

Радянський Союз ставив головним завданням освіти виховання радянського громадянина на основі лінії правлячої комуністичної партії. У період існування тоталітарного режиму в УРСР (1937-1991 роки) освіта характеризувалася такими негативними процесами і явищами: співпраця з вчителями, а будь який «ухил», інакомислення каралися, вчительські кадри ретельно перевірялися правоохоронними органами; русифікація; формування матеріалістичного світогляду учнів; не вивчалася історія України тощо.

Маємо визнати, що після розпаду СРСР Україна отримала у спадщину досить ефективну, хоч і надто заідеологізовану систему освіти – на той час вона вважалася однією з кращих у світі. За період з 1991 року система освіти зазнала кардинальних змін, адже державі необхідно було оновити як законодавство республіки, так і «старий» кадровий склад освітян, які не могли перейти на викладання за новими українськими освітніми програмами.

Тож сучасна «розідеологізована» освіта, переважно не передбачає штампів і стереотипів, однак вона повністю не змогла побороти радянських «пережитків»: недостатнє фінансування, низький рівень заробітних плат освітян, історія «переписується» правлячими партіями, не вироблено єдиного підходу виховання патріотизму громадян.

Характерною рисою так званої народної освіти СРСР стало те, що ідейні основи повністю контролювалися і затверджувалися КПРС і майже не підлягали віданню УРСР. У досліджуваній період виходило безліч нормативно-правових

актів, що були спрямовані на забезпечення прокомуністичного курсу на ідеологізацію освіти, які затверджувала Верховна Рада УРСР (далі – ВР УРСР), Рада Міністрів УРСР, місцеві органи виконавчої влади. Саме вони стали об'єктом нашого наукового дослідження.

Аналіз основних досліджень. Різноманітні аспекти цієї проблеми були предметом досліджень таких науковців як О. Васюк, В. Курок, А. Луцький, С. Сірополко та багатьох інших.

Мета. Метою наукового повідомлення є дослідження законодавства УРСР (1937-1991 роки), що зміцнювало ідеологічну політику щодо українців в умовах тоталітарного режиму.

Виклад основного матеріалу. Освіта в радянській Україні була невіддільно пов'язана із партійною ідеологією КПРС. Комуністична пропаганда вважалася глибоким і детальним (усним і письмовим) роз'ясненням ідей марксизму-ленінізму, політики комуністичних і робітничих партій [6, с. 468].

Стаття 101 Конституції УРСР 1937 року, що увібрала у себе всі риси «сталінського» Основного Закону СРСР 1936 року, закріплювала право громадян УРСР на освіту: «Це право забезпечується загальнообов'язковою восьмирічною освітою, широким розвитком середньої загальної політехнічної освіти, професійно-технічної освіти на основі зв'язку навчання з життям, з виробництвом, всемірним розвитком вечірньої і заочної освіти, безплатністю всіх видів освіти, системою державних стипендій, навчанням у школах рідною мовою, організацією на заводах, у радгоспах і колгоспах безплатного виробничого, технічного і агрономічного навчання трудящих» [3, с. 3].

Ідеологічна робота у школах супроводжувалася обов'язковим читанням творів Маркса, Енгельса і Леніна, виданням матеріалів з'їздів партії і пленумів ЦК КПРС, підручників з питань теорії та історії КПРС, що проводилася на уроках «політінформації», шкільних лінійках, університетських лекціях і зборах тощо.

Першою ланкою компартійного загартування були піонерські організації. Участь у них учнів віком від 10 до 15 років була обов'язковою, у них готували до «боротьби за справу комуністичної партії», атрибутикою у таких загонах був червоний галстук, як частина червоного прапора [1, с. 277].

Наступним етапом ідеологічного зростання юного комуніста був вступ до комсомольської організації. Комсомольцями ставали учні старших класів, яких закликали до суспільно-політичного життя, їхнє виховання будувалося на принципі «без знань немає комунізму» [1, с. 295].

Окрім того, створювалася широка мережа партійної освіти: початкові політшколи, школи основ марксизму-ленінізму, вечірні університети марксизму-ленінізму, школи партактиву, теоретичні семінари по вивченню історії КПРС та ін. [6, с. 468]. Популярним стало називати школи іменами партійних діячів чи ідеологів комунізму (В. Леніна, П. Тичини, Н. Крупської, Ф. Дзержинського та інших) [3, с. 383-388].

На «громадських засадах» створювалися народні університети, будинки і кабінети політичної освіти, методичні ради і групи, ідеологічні комісії, у роботі яких брали участь комуністи. Значне місце у пропагандистській роботі займала

лекційна пропаганда. Визначальним завданням народних університетів УРСР було «сприяння підвищенню комуністичної свідомості трудящих» [6, с. 206].

Вища школа формувалася шляхом цілеспрямованого насичення її комуністами (партгоспівниками), комсомольцями, членами профспілок, демобілізованими червоноармійцями, які довели свою лояльність режимові. Тому місце для «інакомислення» у ній навряд чи знаходилося.

Ідеалом радянського громадянина був комуніст – партійний діяч, який пройшов усі рівні партійного виховання, на нього мали всі рівнятися.

Контроль за проведенням передбачених законодавством Союзу РСР і Української РСР заходів у школах здійснювався відповідними органами і установами народної освіти разом із комсомольськими організаціями [2].

Примітно, що відповідно до Конституції республіки 1937 року, освітою опікувалася Рада Міністрів УРСР в особі союзно-республіканського міністерства освіти, а також голови Державного комітету Ради Міністрів УРСР по професійно-технічній освіті. На місцевому рівні функціонували відділи і управління народної освіти виконавчих комітетів обласних, районних, міських, районних у містах Рад народних депутатів Української РСР, які затверджувалися указом Президії ВР УРСР від 30 листопада 1982 року.

За часів керівництва першого секретаря ЦК КПРС М. Хрущова було створено першу школу комуністичної праці (1962 рік) – однієї з форм комуністичного виховання трудящих. Постанова ЦК КПРС (1971 року) «Про поліпшення роботи шкіл комуністичної праці» підкреслювалося, що ці школи є ефективною формою пропаганди передового виробничого досвіду, масово-політичної роботи серед трудящих, активного залучення їх до соціалістичного змагання і до участі в русі колективів і ударників комуністичної праці [7, с. 525].

Радянська освіта була покликана створити людину-трудівника, який сліпо виконуватиме настанови партії і допомагатиме крокувати до «розвиненого соціалізму».

Не можемо не зазначити про роль вчителів у веденні такої цілеспрямованої ідеологічної політики компартії. Ось як характеризує ідеологічну політику СРСР більшовицька революціонерка, доктор педагогічних наук, теоретик й організатор радянського шкільництва та системи народної освіти Н. Крупська: «Перед радянськими вчительками стоїть задача виховання того покоління, яке доведе справу Маркса-Енгельса-Леніна до кінця [...] Учителство веде цю роботу під керівництвом партії» [1, с. 19].

У 1970-х роках комуністична пропаганда на законодавчому рівні продовжувала існувати. Так, у 28 червня 1974 року ВР УРСР було прийнято Закон УРСР «Про народну освіту» (включав вступну частину і 14 розділів), складений відповідно до Основ законодавства Союзу РСР і союзних республік про народну освіту. Вкотре закріплювався «традиційний» для радянського законодавства принцип виховання «активних будівників комуністичного суспільства, вихованих на ідеях марксизму-ленінізму, в дусі поваги до радянських законів і соціалістичного правопорядку, комуністичного ставлення до праці» [2].

Прикметно, що законом УРСР «Про народну освіту» закріплювалася особлива роль у розвитку народної освіти належить педагогічним працівникам,

діяльність яких ґрунтується на високому усвідомленні професійної і суспільної відповідальності за належну якість навчання і комуністичне виховання молодого покоління. Попередньо Центральний Комітет КП України та Рада Міністрів Української РСР видали постанову від 21 жовтня 1964 року «Про підвищення заробітної плати працівників освіти, охорони здоров'я, житлово-комунального господарства, торгівлі та громадського харчування і інших галузей народного господарства, які безпосередньо обслуговують населення», де зазначалося про підвищення заробітної плати вчителям та викладачам радянських шкіл.

Радянське законодавство про народну освіту покликане «активно служити вдосконаленню справи народної освіти в країні, дальшому зміцненню соціалістичної законності в цій галузі суспільних відносин» [2].

Стаття 4 вищезазначеного закону наголошувала на принципах «єдності навчання і комуністичного виховання; співробітництво школи, сім'ї і громадськості у вихованні дітей і молоді; зв'язку навчання і виховання підростаючого покоління з життям, з практикою комуністичного будівництва» [2].

Правову основу функціонування народної освіти складала Конституція СРСР, Основи законодавства СРСР і союзних республік про народну освіту до відання Союзу РСР. Отже, УРСР мала досить обмежене коло повноважень щодо освіти з огляду на загальносоюзні накази. УРСР могла вирішувати «у встановленому порядку» локальні питання організації освітніх закладів.

Специфікою радянської верхівки був курс на русифікацію і поступове викорінення мов, окрім російської. Наприклад, із постанови РНК УРСР і ЦК КП(б)У від 20 квітня 1938 року «Про обов'язкове вивчення російської мови в неросійських школах України» впливає, що через «буржуазно-націоналістичні елементи» викладання російської мови не здійснюється на належному рівні, а тому, обумовлюється необхідність вивчення російської мови в школах України [3].

Надзвичайно помітними є процеси русифікації в законодавстві часів хрущовської «відлиги», яка, з одного боку, поліпшила умови національно-культурного життя України, з іншого – дала потужний імпульс русифікації.

Під час прийняття ВР СРСР у грудні 1958 року Закону «Про зміцнення зв'язку школи з життям і подальший розвиток системи народної освіти» [3] (давав право батькам учнів вирішувати, якою мовою відбуватиметься навчання) М. Хрущов наполіг на тому, щоб у республіканському законі про народну освіту залишився пункт про факультативність української мови. Пізніше затверджені постанови ЦК КПРС «Про подальше вдосконалення вивчення й викладання російської мови в союзних республіках» від 31 червня 1978 р.; ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про подальші заходи по вивченню російської мови в загальноосвітніх школах та інших навчальних закладах союзних республік» від 26 травня 1983 р. сприяли скороченню україномовних шкіл за період 60-80-х років ХХ ст. до 8, 7 тисяч (лише 28% від загальної кількості в УРСР).

Вчителі російської мови і літератури в УРСР «за особливо складні умови роботи» одержували 16-процентну надбавку до заробітної плати. Копіюючи Москву, 10 червня 1983 р. ЦК КПУ і Рада Міністрів УРСР ухвалили аналогічну постанову «Про додаткові заходи по удосконаленню вивчення російської мови в

загальноосвітніх школах, педагогічних навчальних закладах, дошкільних і поза-шкільних установах республіки». Тобто, здійснювався планомірний ідеологічний тиск на українську мову, що схвалювався органами влади УРСР.

Політика лібералізації кінця 1980-х років принесла українській мові державний статус (Закон УРСР «Про мови в Українській РСР» (від 1989 року)). Закладався фундамент української національної системи освіти, у якій провідна роль відводилася особистому розвитку, а не комуністичному будівництву. У 1991 році ВР УРСР було прийнято Закон «Про освіту» [5], який проголошував метою освіти «всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу, підвищення освітнього рівня народу, забезпечення народного господарства кваліфікованими фахівцями» [5]. Однак принциповою відмінністю освіти незалежної України від радянської народної освіти залишається те, що освіта в Україні ґрунтується на засадах гуманізму, демократії, національної свідомості, взаємоповаги між націями і народами; виключається залежність освіти від політичних партій тощо.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що освіта – основа інтелектуального, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку суспільства і держави.

Надійним засобом впровадження домінуючої ідеології пролетаріату до свідомості широких мас керівники компартії і держави цілком слушно вважалися система освіти, яку треба було докорінно переробити, поставити на службу своїм цілям. Саме на це спрямовувалась державна освітня політика.

Сьогодні освіта в Україні ґрунтується на принципах гуманізму, демократизму та всебічного розвитку дитини. Вона є незалежною від політичних партій, громадських та релігійних організацій. Однак має ряд суттєвих недоліків, тому освітня реформа, що активно впроваджується в Україні покликана звільнити вітчизняну систему освіти від радянських «пережитків», які колись ввібрала в себе.

Література

1. Бушканец М., Леухин Б. Хрестоматія по педагогіке. Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов. Под ред. д-ра пед. наук, проф. З. И. Равкина / М. Бушканец, Б. Леухин // М.: Просвещение, 1976. – 432 с.
2. Закон ВР УРСР «Про народну освіту» від 1 жовтня 1974 р. // ВВР. – 1982. Ст. 657. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T742778.html
3. Звід законів Української РСР [Текст] / Президія Верховної Ради УРСР, Рада Міністрів УРСР. – К. : Політвидав України, 1982. – Т. 1. – 1982. – 503 с.
4. Конституція (Основний Закон) Української Радянської Соціалістичної Республіки [Текст]: прийнята на позачерговій сьомій сесії Верховної Ради Української РСР дев'ятого скликання 20 квітня 1978 р. / УРСР. Конституція. – К.: Політвидав України, 1986. – 46 с.

5. Про освіту : Закон України від 23 травня 1991 р. № 1060-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>. – Назва з екрана.
6. Радянська енциклопедія історії України. – Том 3. – К.: АН УРСР. – 1972. – 576 с.
7. Радянська енциклопедія історії України. – Том 4. – К.: АН УРСР. – 1971. – 576 с.

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ АУТСОРСИНГУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сень Марія

*Хмельницький кооперативний
торговельно-економічний інститут*

Анотація. У роботі досліджено поняття аутсорсингу, розкриті його концептуальні засади, переваги та недоліки використання підприємствами у сучасних умовах господарювання.

Ключові слова: аутсорсинг, ІТ-аутсорсинг, аутсорсинг персоналу, виробничий аутсорсинг, офшорний аутсорсинг, аутсорсинг бізнес-процесів, аутсорсинг управління знаннями.

Постановка проблеми. На сучасному етапі однією з найбільш популярних моделей бізнесу є аутсорсинг. Ця форма співпраці дає можливість зосередитися на виконанні стратегічно важливих функцій підприємства, уникнути додаткових витрат і збільшити прибутковість завдяки зменшенню кількості виконуваних функцій, скороченню штату співробітників, оптимізації організаційної структури і системи управління, таким чином – підвищити конкурентоспроможність підприємства на ринку [1].

Аналіз основних досліджень. Поняття аутсорсингу та його поширення в Україні розглядаються у працях В. В. Красношапка, І. І. Трохимець, Б. А. Анікіна, А. Г. Загороднього, І. Л. Рудая, С. Н. Лепіхіної, О. О. Нестерової, Т. Н. Шкоди, О. М. Зорій, Т. В. Коваленко та інших науковців.

Мета. Метою цієї статті є розгляд поняття аутсорсингу як феномену світової економіки, розкриття концептуальних засад, переваг та недоліків використання аутсорсингу у діяльності підприємств.

Виклад основного матеріалу. Термін «аутсорсинг» («outsourcing») походить від англійського «outside resource using» – використання зовнішніх ресурсів. Уведення цього терміна в теорію менеджменту Б. Анікін і деякі інші вчені пов'язують із використанням ресурсів зовнішніх організацій або провайдерів (від англ. «to provide» – «надавати послуги»). Аутсорсинг набув розповсюдження у зв'язку з розвитком інформаційних систем і технологій. Початок «епохи аутсорсингу» пов'язують з 60-х рр. ХХ ст., зокрема з 1962 р., коли було засновано Electronic Data System Corporation (EDS) [2].

КОМП'ЮТЕРНИЙ ТРЕНАЖЕР ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ «ДИФЕРЕНЦІАЛЬНІ РІВНЯННЯ» <i>Безменов Едуард</i> <i>Вищий навчальний заклад Укоопспілки</i> <i>«Полтавський університет економіки і торгівлі»</i>	115
ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ЧЕСНОСТІ СТУДЕНТІВ <i>Бровко Ірина, Славко Ігор</i> <i>Вищий навчальний заклад Укоопспілки</i> <i>«Полтавський університет економіки і торгівлі»</i>	119
ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІДЕОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ НАД ОСВІТОЮ В УРСР (1937-1991 РОКИ) <i>Сало Вікторія</i> <i>Вищий навчальний заклад Укоопспілки</i> <i>«Полтавський університет економіки і торгівлі»</i>	122
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ АУТСОРСИНГУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА <i>Сень Марія</i> <i>Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут</i>	127
КОВОРКІНГ: ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОЧОГО ПРОСТОРУ <i>Гайдамаха Ірина</i> <i>Тернопільський кооперативний торговельно-економічний коледж</i>	131
АБОНЕНТСЬКЕ ЮРИДИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕХАНІЗМ ЗНИЖЕННЯ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ МОЛОДІ <i>Чайка Сергій</i> <i>Херсонський кооперативний економіко-правовий коледж</i>	135
ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ПОРТРЕТУ НЕПОВНОЛІТНІХ ЗАСУДЖЕНИХ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ ТА ВНАСЛІДОК ВПЛИВУ КРИМІНАЛЬНОЇ СУБКУЛЬТУРИ <i>Носик Ілля</i> <i>Новомосковський кооперативний коледж економіки і права ім. С. В. Литвиненка</i>	140
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КОУЧИНГУ ЯК ІНСТРУМЕНТУ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ТОВ «СТІМЕКС ІНЖИНІРИНГ ГРУП» <i>Сухорада Анна</i> <i>Вищий навчальний заклад Укоопспілки</i> <i>«Полтавський університет економіки і торгівлі»</i>	144
ІННОВАЦІЙНЕ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ <i>Назаренко Світлана</i> <i>Філія «Черкаський кооперативний економіко-правовий коледж»</i> <i>ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»</i>	148